

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NUTARIMŲ „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2012 M. SAUSIO 18 D. NUTARIMO NR. 99 „DĖL VALSTYBINIO GYVENTOJŲ APSAUGOS PLANO BRANDUOLINĖS AR RADIOLOGINĖS AVARIJOS ATVEJU PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“, „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2010 M. KOVO 24 D. NUTARIMO NR. 330 „DĖL MINISTRAMS PAVEDAMŲ VALDYMO SRIČIŲ“ PAKEITIMO“, „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. BALANDŽIO 7 D. NUTARIMO NR. 388 „DĖL INFORMACIJOS IR ATASKAITŲ, SUSIJUSIŲ SU EUROPOS SĄJUNGOS APLINKOS SEKTORIAUS TEISĖS AKTŲ ĮGYVENDINIMU IR TEIKIAMŲ EUROPOS KOMISIJAI, EUROPOS CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ AGENTŪRAI IR EUROPOS APLINKOS AGENTŪRAI RENGIMO IR TEIKIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“, „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1994 M. SPALIO 13 D. NUTARIMO NR. 972 „DĖL PRISIJUNGIMO PRIE 1986 METŲ KONVENCIJOS DĖL OPERATYVIOS INFORMACIJOS APIE BRANDUOLINĘ AVARIJĄ“ PAKEITIMO“, „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2018 M. SPALIO 3 D. NUTARIMO NR. 996 „DĖL VALSTYBINĖS APLINKOS MONITORINGO 2018–2023 METŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“, „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1998 M. RUGSĖJO 22 D. NUTARIMO NR. 1138 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“, „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2018 M. GRUODŽIO 12 D. NUTARIMO NR. 1298 „DĖL VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IR DARBUOTOJŲ, DIRBANČIŲ PAGAL DARBO SUTARTIS, PAREIGYBIŲ POREIKIO NUSTATYMO KRITERIJŲ APRAŠO IR DIDŽIAUSIO LEISTINO VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IR DARBUOTOJŲ, DIRBANČIŲ PAGAL DARBO SUTARTIS IR GAUNANČIŲ DARBO UŽMOKESTĮ IŠ VALSTYBĖS BIUDŽETO IR VALSTYBĖS PINIGŲ FONDŲ, PAREIGYBIŲ SKAIČIAUS SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“, „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2010 M. SPALIO 20 D. NUTARIMO NR. 1503 „DĖL VALSTYBINIO EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“, „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2002 M. GRUODŽIO 3 D. NUTARIMO NR. 1872 „DĖL DUOMENŲ APIE VEIKLĄ, KURIĄ VYKDANT ŠALINAMOS RADIOAKTYVIOSIOS ATLIEKOS, TEIKIMO EUROPOS KOMISIJAI TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“, „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1998 M. GEGUŽĖS 12 D. NUTARIMO NR. 578 „DĖL DOZIMETRINĖS KONTROLĖS RADIACINĖS AVARIJOS ATVEJU BENDRŲJŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS“ PROJEKTŲ (toliau kartu – Projektai)

TAP NR. 20-2054; 20-2065; 20-2060; 20-2057; 20-2063; 20-2056; 20-2064; 20-2058; 20-2061; 20-2055) (TAIS NR. 20-16077; 20-16078; 20-16079; 20-16080; 20-16081; 20-16082; 20-16083; 20-16085; 20-16086; 20-16087)

Nr.
Vilnius

Įvertinę skubos tvarka Projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimo Nr. 330 „Dėl ministrų pavedamų valdymo sričių“:

1. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo 7 straipsnio 2 dalį, valstybinį radiologinį aplinkos monitoringą organizuoja Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, todėl siūlytume atitinkamai papildyti sveikatos apsaugos ministro valdymo sritį. Be kita ko, Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo 6 straipsnyje nustatyta, kad Radiacinės saugos centras yra institucija, dalyvaujanti formuojant valstybės politiką sveikatos apsaugos ministrui pavestose *radiacinės saugos srityje*. Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 3 punkte nustatyta, kad Sveikatos apsaugos ministerija organizuoja valstybinį radiologinį aplinkos monitoringą ir nustato ūkio subjektų radiologinio aplinkos monitoringo programos turinį, jos rengimo, derinimo, vykdymo, kontrolės užtikrinimo ir informacijos teikimo tvarką. Manytume, kad atsižvelgiant į radiacinės saugos srities svarbą ir siekiant teisės akto aiškumo ir nuoseklumo, radiacinės saugos sritis turėtų būti įvardinta sveikatos apsaugos ministrui.

Dėl Valstybinės aplinkos monitoringo 2018–2023 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 996 (toliau šioje dalyje – Programa arba nutarimo projektas)

2. Manytume, kad pritarant Teisingumo ministerijos pastabai, būtų tikslinga koreguoti Programos 3.1 papunktį suderinant nuorodas į ES teisės aktus su Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 1R-72 nuostatomis. Analogiškai ir dėl kitų teikiamų Projektų.

3. Nutarimo projekto 9 punkte, siūlome atsisakyti žodžio „patiriamos“ kaip perteklinio, nes radiologinio aplinkos monitoringo sąvokoje vartojama formuluotė „gyventojų apšvita“. Taip pat Programos tekste siūlytume vartoti formuluotę apibrėžtą Radiacinės saugos įstatyme „gyventojų apšvita“ vietoj „apšvita gyventojams“

4. Nutarimo projekto 13 punkte siūloma neapibrėžta formuluotė „probleminių rodiklių“ monitoringas, siūlytume atskleisti šios formuluotės turinį.

5. Aplinkos monitoringo įstatyme yra apibrėžta „radiologinio aplinkos monitoringo“ sąvoka, tačiau neapibrėžta „radiologinės būklės“ sąvoka. Siūlytume atskleisti Programoje vartojamos formuluotės „radiologinė būklė“ turinį arba tikslinti nutarimo projektą siekiant suderinti vartojamas formuluotes su Aplinkos monitoringo įstatymu, pvz., užterštumas radionuklidais, radioaktyvūs užterštumas arba užterštumas radioaktyviosiomis medžiagomis.

6. Siekiant teisės akto nuoseklumo ir aiškumo, siūlytume tikslinti Programos 19.2, 19.3 ir 19.4 papunkčius (atitinkamai ir Programos priedo nuostatas) numatant uždavinius Baltijos jūros

priekrantės ir tarpinių vandens telkinių; ežerų ir tvenkinių; ir upių radiologinei būklei įvertinti. Formuluoję „radiologinei būklei“ siūlytume tikslinti pagal aukščiau pateiktą pastabą.

7. Siekiant teisės akto aiškumo ir vartojamų formuluočių tikslumo, siūlytume Programos 20¹ punkte vietoje formulotės „pernašomis iš kitų šalių“ vartoti formuluoję „pernašos iš kitų valstybių“. Taip pat siūlome pagrįsti, kuo remiantis sveikatos apsaugos ministras nustatytų monitoringo tvarką bei patikslinti, ar yra minimas radiologinis monitoringas.

Taip pat siūlome patikslinti arba detaliau paaiškinti, kas Programoje būtų laikoma branduolinės energetikos objektų „poveikio zona“, kadangi branduolinę saugą reglamentuojančiuose įstatymuose vartojamos formulotės „branduolio energetikos objekto apsaugos zona“ arba „branduolinio energetikos objekto sanitarinė zona“. Analogiškas pastebėjimas dėl Programos, 12.4.2 papunkčio, 23 punkto.

8. Programos 42 punktą siūlytume dėstyti atsisakant pirmojo sakinio, kuriuo reglamentuojami jau nebeaktualūs, įgyvendinti teisiniai santykiai. Taip pat siekiant sklandaus Programos uždavinių įgyvendinimo plano parengimo ir patvirtinimo, Nutarimo projekte (ne Programos tekste) siūlytume nustatyti Sveikatos apsaugos ministerijai terminą, iki kurio turėtų būti parengtas 2021 metų planas, kadangi Programoje nustatyta data „gruodžio 1 d.“ jau praėjo. Be kita ko, siūlome atkreipti dėmesį į Programos nuostatų santykį su nuo 2021 m. sausio 1 d. įsigaliosiančiu Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymu.

9. Programos priede (pvz., 7.1, 9.1 ir kt. papunkčiuose) daroma nuoroda į „veiklos priemonių metinį veiklos planą“, tačiau Programos 42 punkte toks planas nėra minimas. Siūlome šiuo aspektu įvertinti ir tikslinti nutarimo projektą.

10. Sistemiškai vertinant nutarimo projektą, atkreipiame dėmesį, kad Programos 23 punkte papildyti Programos tikslai ir uždaviniai dirvožemio būklės stebėjimo srityje, tuo tarpu Programos priede minėti tikslai ir uždaviniai nurodomi IV skyriuje „Gyvosios gamtos būklės stebėjimo sritis“. Siūlome įvertinti Programos tekstą šiuo aspektu ir, jei reikalinga, atitinkamai nutarimo projektą tikslinti.

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1872 „Dėl Duomenų apie veiklą, kurią vykdant šalinamos radioaktyviosios atliekos, teikimo Europos Komisijai tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo (toliau šioje dalyje – nutarimo projektas):

11. Siekiant nutarimo projekto aiškumo ir suderinamumo su pasikeitusiais teisės technikos reikalavimais, sąvokų apibrėžtimis įgyvendinamuose įstatymuose ir kt., siūlytume įvertinti, ar nėra tikslinga šį nutarimą iš esmės peržiūrėti ir atitinkamai koreguoti (pvz., išdėstyti nauja redakcija).

Dėl Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 7 d. nutarimo Nr. 388 „Dėl Informacijos ir ataskaitų, susijusių su Europos Sąjungos aplinkos sektoriaus teisės aktų įgyvendinimu ir teikiamų Europos Komisijai, Europos cheminių medžiagų agentūrai ir Europos aplinkos agentūrai rengimo ir teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo (toliau šioje dalyje – nutarimo projektas):

12. Kadangi kartu yra keičiamas ir Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimo Nr. 330 1.1.1 papunktis, siūlytume nutarimo projekto preambulėje pateikiamą nuorodą tikslinti.

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimo Nr. 1503 „Dėl Valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano patvirtinimo“ pakeitimo (toliau šioje dalyje – nutarimo projektas):

13. Nutarimo projekto 1.4 papunktyje po žodžio „galios“ įrašyti žodžius „2 priedo“.

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. spalio 13 d. nutarimo Nr. 972 „Dėl prisijungimo prie 1986 metų konvencijos dėl operatyvios informacijos apie branduolinę avariją“ pakeitimo (toliau šioje dalyje – nutarimo projektas):

14. Atsižvelgiant į tai, kad siūlomas keisti nutarimas yra susijęs su prisijungimu prie konvencijos ir į tai, kad užsienio reikalų ministro valdymo sričiai yra priskirti tarptautiniai sutartiniai santykiai, manome, kad nutarimo projektas turėtų būti pateiktas derinti Užsienio reikalų ministerijai.

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimo Nr. 1138 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo (toliau šioje dalyje – nutarimo projektas):

15. Nutarimo projekte siūlytina vartoti Aplinkos monitoringo įstatyme vartojamas formuluotes ir teikiamų Aplinkos ministerijos nuostatų 7.2, 8.2.1 ir 8.3.12 papunkčiuose Aplinkos ministerijos funkcijų išimtį vietoj „išskyrus radiologinį aplinkos“ apibūdinti vartojant formuluotes „išskyrus radiologinį aplinkos monitoringą“ arba „išskyrus radiologinį“.

16. Pritariant Vidaus reikalų ministerijos pateiktoms pastaboms dėl Aplinkos ministerijos nuostatų suderinamumo su Ministerijų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų nuostatų rengimo rekomendacijomis, patvirtintomis vidaus reikalų ministro 2007 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. 1V-15, siūlytume peržiūrėti nuostatų tekstą šiuo aspektu.

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 18 d. nutarimo Nr. 99 „Dėl Valstybinio gyventojų apsaugos plano branduolinės ar radiologinės avarijos atveju patvirtinimo“ pakeitimo (toliau šioje dalyje – Planas, nutarimo projektas):

17. Siekiant teisės akto normų aiškumo ir apibrėžtumo, siūlytina tikslinti Plano 6.4.1 papunkčio redakciją atsisakant pavydžių dėstymo, kadangi nėra aišku, ar tai galutinis veiklų sąrašas.

18. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytume įvertinti Plano 7 punkte pateiktos lentelės skiltyje „Planuojami (statomi) BEO Lietuvos Respublikoje ir už jos ribų“ nurodyto BEO „Baltarusijos atominė elektrinė Baltarusijos Respublikoje“ atitiktį faktinei situacijai.

19. Tikslintinas Plano 25.2 papunktyje ir 58 punkte minimas Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Fizinių ir technologijos mokslų centro pavadinimas, vietoje žodžio „mokslinio“ įrašant „mokslinių“.

20. Atsižvelgiant į tai, kad Ūkio ministerijos pavadinimas 2019 m. sausio 1 d. pakeistas į Ekonomikos ir inovacijų ministeriją, siūlytina keičiant Plano nuostatas vartoti aktualų ministerijos pavadinimą (Plano 39, 115, 157, 168, 177 punktai), taip pat šiuo aspektu peržiūrėti ir tikslinti ir kitas Plano nuostatas.

21. Laikantis Plano 8 punkto dėstymo nuoseklumo, nutarimo projektu siūlomą papildomą 8.5 papunktį kuriame nustatoma „kita branduolinė ar radiologinė avarija“ siūlytume dėstyti Plano 8.4 papunktyje, o galiojantį Plano 8.4 papunktį laikyti 8.5 papunkčiu.

22. Plano 15.1 papunktyje siūlytume įvertinti, ar nevertėtų tikslinti formuluotę „aikštelė“, nurodant, ar yra kalbama apie BEO aikštelę kaip ji apibrėžta Branduolinės energijos įstatyme arba atskleisti jos turinį, jei vartojama kita prasme (nors tai vertintina kaip ydinga teisėkūros praktika tais pačiais (panašiais) žodžiais įvardinti skirtingo turinio sąvokas).

23. Siekiant teisės akto pagrįstumo, siūlytume nurodyti (pateikti argumentus), kuo remiantis siūloma nustatyti, kad Radiacinės saugos centro direktorius nustato radiacinės žvalgybos programų rengimo ir įgyvendinimo tvarką (pvz., Plano 84 punktas), kuri yra privaloma ir kitoms institucijoms, pvz., Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidau reikalų ministerijos (žr. Plano 86 punktą).

24. Atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 13 punktą, siūlome vengti nuorodų į konkrečius žemesnės galios teisės aktus, pvz., Plano 114, 190, 211 punktuose.

Teisės grupės patarėja

Erika Vaivadienė